

SMOTRA

Godina LXV.
Zagreb 1995. 1

UVODNA RIJEČ DEKANA PROF. DR. JURJA KOLARIĆA

Pozdravni govor dekana Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u povodu otvaranja XXXIV (34) Teološko-pastoralnog tjedna za svećenike (25.–27. siječnja 1994.) u Zagrebu: KATEKIZAM KATOLIČKE CRKVE (KKC) 1992.

U ime KBF-a, organizatora XXXIV. Teološko-pastoralnog tjedna za svećenike, upućujem na početku tjedna iskreni pozdrav svima Vama ovdje nazočnima i izražavam svoju radost što ste pokazali zanimanje za ovaj znanstveni skup koji je posvećen prevažnoj pastoralnoj temi današnjeg trenutka: *Katekizmu Katoličke Crkve*.

Dopustite mi da na poseban način pozdravim Njegovu uzoritost kardinala Franju Kuharića i Velikoga kancelara KBF-a, metropolita i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije;

Njegovu ekscelenciju msgra Giulia Einaudia, prvog apostolskog nuncija Svete Stolice u Republici Hrvatskoj;

Preuzvišenu gospodu: nadbiskupa msgr. Vinka Puljića, biskupe: msgr. Želimira Puljića, msgr. Slavomira Miklovska, msgr. Slobodana Štambuka, msgr. Josipa Bozanića, msgr. Đuru Kokšu, msgr. Marina Srakića, msgr. Ivana Prendu, msgr. Jurja Jezerinca i msgr. Marka Culeja.

Predstavnike Vlade Republike Hrvatske;

Veleučenog gospodina prof. dr. Marijana Šunjića, rektora Sveučilišta u Zagrebu;

Predstavnike afiliranih Visokih teoloških škola iz Rijeke, Splita, Đakova, Makarske, a posebice predstavnike afiliranih škola: Vrhbosanske visoke teološke škole Sarajevo koja prognana sa svog ratom zahvaćenog područja uživa gostoljubivost Hrvatske dominikanske provincije na Bolu (otok Brač) i predstavnike Franjevačke teologije Sarajevo, čija škola isto tako prognana nastavlja svoje djelovanje u Samoboru u ozračju franjevačke gostoljubivosti. Želimo im da što prije začuju glas Božji koji je svojevremeno pozvao Svetu obitelj iz izraelsku, jer su umrli oni koji su djetetu o glavi radili« (Mt 2,20).

Predstavnik (dekana) Filozofsko-teološkog fakulteta DI i Filozofsko-teološkog instituta DI;

Predstavnike naših redovnica i redovnika, mnogopoštovane provincijalke i provincijale;

Predstavnike karitativnih i drugih crkvenih ustanova;

Studentice i studente KBF-a i njegovih instituta;

Domaćine ovog skupa, vlč. rektora Nadb. dječjačkog sjemeništa s njegovim suradnicima.

Posebice pozdravljam sve svećenike iz domovine i iz inozemstva, naše najvrijednije suradnike i slušatelje, koji već 34. godinu svojim sudjelovanjem na tjednu iskustveno obogaćuju ove susrete.

Iskrene i srdačne pozdrave dobrodošlice upućujem i predstavnicima Evangeličke, Baptističke kao i predstavnicima Islamske vjerske zajednice.

Pozdravljam veleučenu gospodu profesore KBF-a i cijenjene predavače, koji će pokušati stručno i u svjetlu najnovijih znanstvenih spoznaja govoriti o Katekizmu Katoličke Crkve.

Pozdravljam i predstavnike tiska, hrvatskog radija i televizije.

Teološko-pastoralni tjedan već treći puta započinje svoje djelovanje u ratnim uvjetima. Prošle godine na 33. teološko-pastoralnom tjednu raspravljali smo o temi »Prognanici – briga Crkve« nadajući se da će naša Domovina iscijeliti svoje rane koje su joj nanijeli njezini neprijatelji, vratiti izbjeglice i prognanike na njihova ognjišta i konačno zadobiti toliko željkovani mir. Iako se naša želja nije još ostvarila, ipak se nadamo da će se pravedan mir uspostaviti. Na takvu nas misao potiče i ohrabruje činjenica da nismo podlegli napasti mržnje prema našim neprijateljima već se molimo za njihovo i naše obraćenje i za mir. Zahvaljujući inicijativi Svetog Oca Ivana Pavla II. u petak 21. I. postili smo za mir. U subotu 22. I. u okviru molitvene osmine za jedinstvo kršćana u zagrebačkoj smo katedrali s kršćanima ostalih kršćanskih Crkava i crkvenih zajednica, te s islamskim vjernicima, molili za mir i za suživot na prostorima Hrvatske i Bosne i Hercegovine. U nedjelju 23. I. bili smo sa sv. Ocem u Rimu i zajedno s njim i s čitavim svijetom molili za mir u Hrvatskoj i BiH. Danas smo ovdje, na blagdanu obraćenja apostola Pavla, na početku 34. Teološko-pastoralnog tjedna da bismo posvjedočili kako Božja poruka ljubavi i mira posredovana i preko Katekizma Katoličke Crkve želi prožeti ljudska srca okamenjena mržnjom, vjerskom i nacionalnom nesnošljivošću. Želimo i ovom prilikom upozoriti i zamoliti svjetske moćnike da nijemo ne promatraju pokolje ljudi konferirajući na mnogobrojnim sastancima koji postaju samo najave novih razaranja i uništavanja nevinih ljudskih života. Na poprištu ratnih sukoba umiru ljudi u malim mjestima odakle njihovi krici ne mogu doprijeti do ušiju svjetske javnosti. Ovdje je danas sabrana savjest jednog naroda koji trpi i pati, krvari i umire u ratu koji mu je nametnut. Pozivam Vas da još jednom upozorimo svjetsku javnost na svu apsurdnost ovoga rata sa zahtjevom svim mjerodavcima koji mogu spriječiti daljnje prolijevanje krvi da to učine u ime čovječanstva i svog vlastitog ljudskog dostojanstva.

Dopustite mi da se ukratko osvrnem na temu koja će biti u središtu naše pažnje i razmatranja ova tri dana Teološko-pastoralnog tečaja.

Unutar Katoličke Crkve posljednjih su se godina vodile nesretne i uglavnom beskori-sne borbe između tzv. »progresista« i »konzervativaca« o metodama i sadržaju katekizama. U toj polarizaciji mišljenja došlo se do temeljne istine da mora postojati *doktrinalna supstancija* koja prožima katekizam spasavajući ga od kaosa ekstremnih polarizacija i sablazni međusobnih ekskomunikacija i »lijevih« i »desnih«. Drugim riječima, potrebno je afirmirati neizbježan i bogat pluralizam teoloških spekulacija, ali i bitni sadržaj vjere, koji valja razlikovati od oblika i vještine katehetske metode, koju valja nužno mijenjati i prilagođivati suvremenom mnijenju omladine i odraslih. U tom kontekstu treba promatrati i zahtjev za katehetskom obnovom koja je započela već prije II. vatikanskog sabora, a u

Pastoralnoj konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu dobila nove naglaske, nov rječnik i nove dimenzije u onom što se nazvalo »horizontalna Crkva«, a koja je uvijek bila intimno povezana s »vertikalnom Crkvom«. Katkada se simplificistički optuživalo staru katehétiku da se pretjerano orjentirala prema vertikalnoj Crkvi koja da je usmjeravala vjernika prema Bogu, dok bi ga horizontalna Crkva trebala povezivati s bližnjim. Novi katekizam ističe vitalnost obiju usmjerenosti ističući simbolički činjenicu da je Krist raspet na križ »vertikalno« i »horizontalno«. Pokušaj odstraniti jednu od tih greda značilo bi križ Kristov učiniti torzom.

Naglašavanje »horizontalne« katehétike dovelo je do prakse da modernom čovjeku ne valja davati puke dogmatske formule, već da ga treba poučavati kako da vjeru »živi«. Tako je vjersko iskustvo postalo novim izvorom »objave« i isključivim izvorom vjerovanja. Pod devizom »živjeti vjeru« vjerske su istine bile reducirane na vjerske dužnosti, na pouke o etičkom ponašanju bez vrhunaravnih motiva s naglašenim imperativom da »slovo ubija« i da je važna nakana i »duh«, a ne »djela«.

Očito je da je jedna od pogrešaka pretkoncilske katehétike bio simplicistički »dogmatizam«, ali je isto tako očito da u novoj katehétici treba izbjegavati pretjerani »profesionalizam«, odnosno nagomilavanje znanja o tome »kako« treba poučavati, a izostavljanje znanja o onome »što i zašto« treba naučavati? Treba pred očima imati činjenicu da je srce katehétike Božja Objava, koja govori o Nekome, a ne o nečemu i da je svrha katekizma da nas vodi Nekome, osobi Isusa Krista, punini života.

U tom kontekstu Katekizam Katoličke Crkve predstavlja knjigu koja je posve kristocentrična, upravo onakva kakva treba biti sva katolička kršćanska kateheza. Drugim riječima ona predstavlja vertikalu i horizontalu Crkve. Katekizam predstavlja primljenu poruku, vjerovanje i bogoslužje, vjeru i djelovanje cjelovitog Krista, sjedinjuje svakog vjernika s Kristom, a Krist sve sjedinjuje s Bogom i sa svojim pukom. Kristocentričnost doktrinalnog i duhovnog sadržaja katekizma obogatit će zasigurno ne samo mladež već i lektiru roditelja o njihovoj vjeri. Katekizam je idealna knjiga za školu, za studij u katehetskima radnim zajednicama, kao i za vjerski odgoj uopće.

Dopustite mi da na kraju naglasim tri činjenice koje ovaj Teološko-pastoralni tjedan čine povijesnim i izuzetnim:

1) Ova godina je jubilara. Zagreb slavi 900. obljetnicu svog izlaska na domaću i svjetsku povijesnu pozornicu. Taj rođendan hrvatske metropole obilježen je znakom križa. Na početku Zagreba stoji križ, crkva, katedrala – Bog. Željeli bismo da tu obljetnicu utemeljenja zagrebačke biskupije s nama proslavi i radost s nama podijeli i sv. Otac Ivan Pavao II. Zato se ponovno usuđujemo zamoliti ovdje nazočnog apostolskog nuncija msgr. Giulija Einaudija, koji uprisutnjuje sv. Oca u Hrvatskoj, da papi prenese našu goruću želju da nas obraduje i počasti svojim dolaskom u Zagreb u rujnu ove godine na središnju proslavu 900. obljetnice zagrebačke biskupije.

2) Ova godina je od sv. Oca proglašena *godinom obitelji*. Želja nam je da se naše obitelji duhovno obnove i da im Katekizam koji će dobiti u ruke bude životnim putokazom i vodičem i da hrvatski vjernički puk i kler u ovoj godini postanu kao nikada do sada »cor unum et anima una« (– »jedno srce i jedna duša« okupljeni oko svog prvog biskupa u Hrvata kardinala Franje Kuharića, kojemu želimo da još dugo i nadalje tako uspješno kao do sada vodi Crkvu u Hrvata i u budućnosti.

Ove godine naš BKF kao utemeljitelj hrvatskog Sveučilišta i član Almae Matris Croatiae oprostila se od petorice svojih profesora koji su otišli u zasluženu mirovinu i

dali svoj doprinos TPT: dr. Šagi-Bunić, dr. B. Duda, bolestan dr. V. Bajsić, dr. Kribl i dr. J. Ladika. Hvala im u ime Vas i KBF-a.

Vjera je ponovno, zahvaljujući novim demokratskim promjenama u Hrvatskoj i demokratskoj vlasti zauzela svoje mjesto u školskim klupama i programima. Želimo da Katekizam Katoličke Crkve sve više i više kristijanizira, kroatizira i scientificira naše škole. Katolički bogoslovni fakultet trudio se do sada, unatoč pokušaju da ga se od 1952. g. marginalizira i onemogući u djelovanju, da školuje katehete i pruži solidnu teološku naobrazbu onima koji su na tom našem jedinom teološkom fakultetu željeli steći teološko znanje. To će činiti i u buduće zdušno, spremno i stručno. Njegov višestoljetni domicil na Kaptolu 29 postao je međutim nedostatan, u tehničkom i prostornom smislu, da udovolji modernim zahtjevima nastave znanstvenonastavnog i znanstvenoistraživačkog djelovanja. Zbog toga je KBF na čelu sa svojim Velikom kancelarom odmah nakon uključivanja u Sveučilište 1990. g. započeo intenzivnim traženjem novog prostora i nove zgrade za djelovanje KBF. Smatrali smo da bi Zagrebu, zagrebačkoj nadbiskupiji i cijelom hrvatskom narodu u povodu proslave 900. obljetnice zagrebačke nadbiskupije bio jedan od najvrijednijih i najljepših darova i poklona – zgrada novog KBF-a, koja bi uz zgradu nuncijature (koju zagrebačka biskupija u povodu svog jubileja daruje Sv. Ocu, a koja je pred završetkom) predstavljala vitalnost, vječnu mladost i neuništivost Crkve na hrvatskom tlu.

Dopustite mi da Vas ovom prilikom izvjestim riječima Sv. pisma »Evangelizo vobis gaudium magnum« (Lk 2,10) »Javljam vam radosnu vijest«, »Habemus aedificium facultatis theologiae zagrabiensis«. Zahvaljujući Velikom kancelaru KBF-a i njegovom zalaganju, u ponedjeljak 21. siječnja 1994, održana je sjednica s predstavnicima Hrvatske salezijanske provincije sv. Ivana Bosca (na blagdan sv. Franje Saleškoga!) na kojoj je odlučeno da KBF preuzima zgradu orfanotrofija u Vlaškoj ul. 38 kao sjedište svog domicila. Zahvalimo pljeskom Velikom kancelaru na tom lijepom daru.

Želimo svim sudionicima Teološko-pastoralnog tjedna ugodne, uspješne i korisne trenutke.

POZDRAVI

Beatissime Pater,

Plus quam 500 sacerdotes e Croatia et Bosna et Hercegovina una cum Episcopis congregati, in XXXIV Hebdomada theologico-pastorali a Facultate theologica apparatus, themata praecipua Catechismi Ecclesiae Catholicae considerant atque Sanctitati Vestrae pro tanto doctrinae dono summas agunt gratias – paratissimi ut hoc ditissimum fidei pabulum Populo Dei ulterius administrent.

Insimul gratissimi cordis sensus pandunt pro tanta cura et sollertia qua Sanctitas Vestra patriae nostrae Croatiae et vicinae Bosne et Hercegovinae calamitates prosequitur, quod nuperrime culmen attigit in Sanctissima Eucharistia apud Sanctum Petrum pro pace nostra oblata.